

Гранкіна Н.В.

Гуманітарний університет “ЗІДМУ”

ЛІТЕРАТУРНІ ПРОБЛЕМИ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЯКІСНИХ ВИДАНЬ

На сучасному етапі розвитку друковані періодичні видання займають одне найважливіших місць серед засобів масової інформації.

Залежно від змісту матеріалів та форми подачі історично преса поділяється на якісну (можлива синонімічна заміна: елітна, преса думок) і масову (можлива синонімічна заміна: розважальна, преса новин).

В Україні існує ціла низка якісних видань. Найбільш популярними з них є “Дзеркало тижня” та “Політика і культура” (“ПіК”).

В якісних виданнях подаються теми, засновані на суспільно значущих фактах. Подія, висвітлена на шпальтах таких видань, повинна бути обґрунтована як інформаційно важлива.

Основне правило якісної преси - не орієнтуватися на уподобання масової аудиторії, піднімати освітній рівень читачів, допомогти їм скласти свою власну думку щодо проблемних політичних, економічних, культурних питань, не нав'язуючи однієї точки зору.

Літературні розвиток є одним із складових культурних процесів.

У журналі “ПіК” літературним питанням присвячена рубрика “На папері” у блоці “Стиль ПіК”. Вона не постійно присутня на шпальтах журналу. У всеукраїнській щотижневій газеті “Дзеркало тижня” в рубриці “Людина” подається аналітична інформація про культурну політику, в тому числі про літературне життя в країні.

У рубриках, присвячених літературним проблемам, аналізуються популярні літературні новації, явища, публікуються рецензії, огляди подій, які відбулись у цій галузі як в Україні, так і за кордоном, висвітлюються проблеми викладання літератури в закладах освіти.

Матеріали супроводжуються характерними для якісних видань авторськими відступами, коментарями, довідками (статистичними, соціологічними), поглядами експертів.

Постійні зміни, мобільність соціальної структури в Україні не дозволяють чітко окреслити аудиторію, на яку орієнтуються якісні видання. Це видання для тих, хто може думати, робити висновки на основі ґрунтовного аналізу, хоча єдиного погляду на цю проблему не існує [1, 188]. Статистика свідчить, що опублікована інформація користується довірою, але, читаючи пресу, аудиторія досить критично ставиться до публікацій [2, 1].

На основі аналізу літературних рубрик, які представлені на шпальтах якісних видань, можна визначити коло найбільш актуальних питань: проблема жанрової диференціації, оригінальність стилю, сюжетне новаторство, формування самостійності читацьких суджень, навчання літературі в закладах освіти.

Діапазон читацьких інтересів аудиторії доволі широкий: від зразків класичної літератури до творів постмодернізму. Нова генерація сприймає спадщину свого народу, втілену в літературних творах, з увагою стежить за тим, що пропонується сучасниками.

Із становленням свободи слова в Україні нахлинув потік найрізноманітнішої літератури, до того ж, з'явилась конкуренція з боку телебачення, мережі Інтернет.

На ринку книжок перше місце посідає так зване “розважальне читиво”. Така література зорієнтована на невибагливу аудиторію, яка проковтне все, але й інтелектуальна частина населення із захопленням ставиться до новацій у стилі “фентезі”, детективів, жіночих романів тощо.

В Україні, яка перебуває в стані пошуку шляхів розвитку всіх галузей культури, розвиток літературної творчості відбувається в напрямі спрощення, і читацьку аудиторію таке становище влаштовує. Ця проблема активно обговорюється на сторінках якісних видань, наприклад у статтях Л. Путіної “Постбідняцьке жіноче читиво” [5, 39-40], Т. Скотникової, Н. Непийводи “Подарунок книгожерам” [6, 38-39], М. Покобатько “Казки про дівчат та самоідентифікацію” [4, 40].

Про розмаїття книжних новинок свідчать результати щорічної акції рейтингового опитування “Книжка року” (2002 р.). Акція є носієм та поширювачем інформації щодо виданих книжок, вона респектабельна та авторитетна. Книги оцінювалися у 23 номінаціях, назви яких свідчать про розвиток багатьох напрямів літератури в Україні (наприклад, “Художні твори для школярів та підлітків”, “Сучасна українська та перекладна проза”, “Сучасна українська та перекладна поезія”).

В Україні формується доволі потужна галузь книговиробництва. Обидва видання взяли участь у популяризації визначної акції, висвітливши перебіг подій та визначивши переможців у номінаціях, на які читач може звернути увагу [3, 21].

В Україні розвиваються не всі жанри літератури. За умов ринкової економіки розвиток літератури уповільнюється, відбуваються кардинальні зміни читацьких інтересів.

Про таку ситуацію свідчить перегляд літературних рубрик на сторінках журналу “ПіК” та газети “Дзеркало тижня”.

1. Прохоров Е.П. Введение в теорию журналистики: Учебное пособие. - М.: Издательство РИП-Холдинг, 2000. - 308 с.
2. Социальная служба // День. - № 61. - 4.04.2003. - С.1
3. Дубинянская Я. Книжный новый год // Зеркало недели. - № 9 (434) - 8 - 14.03. 2003 г. - С. 21.
4. Покобатько М. Казки про дівчат та самоідентифікацію // ПіК - № 11(190) - 22-28 березня 2003 р. - С. 40.
5. Путіна Л. Постбідняцьке жіноче читиво // ПіК - № 9 (188) - 8-14.03.2003 р. - С.39-40.
6. Скотникова Т., Непийвода Н. Подарунок книгожерам // ПіК - № 11(190) - 22-28.03. 2003 р.

Ежеляя З.В.

ЧКЕПК, Черновицкая средняя школа № 3

«РУССКИЙ АРХИВ» – ПЕРВЫЙ В РОССИИ ЛИТЕРАТУРНО-ИСТОРИЧЕСКИЙ ЖУРНАЛ

Молчат гробницы, мумии и кости,–
Лишь слову жизнь дана:
Из древней тьмы на мировом погосте
Звучат лишь Письмена.

И. Бунин